

Helyi tanterv

12. évfolyam

angol 1. idegen nyelv

emelt szint

IDEGEN NYELV

Célok és feladatok

Az élő idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A mindennapi nyelvhasználatban, így a nyelvtanulásban is, fontos szerepet játszanak a szövegértelmezési és szövegalkotási stratégiák. A recepció során a nyelvhasználó, ill. a nyelvtanuló észleli az írott vagy hallott szöveget, azonosítja mint számára lényegeset, felfogja mint nyelvi egységet és összefüggésében értelmezi. A produkció során megtervezi és szóban vagy írásban létrehozza a közlendőjét tartalmazó szöveget.

A sikeres kommunikáció érdekében a tanulóknak meg kell ismerniük, és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Tisztában kell lenniük a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének az elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Ismerniük kell azokat az eszközöket és forogatókönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Tisztában kell lenniük az egész nyelvi érintkezést átszövő szabályokkal, amelyek a nemek, a korosztályok és a társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák az érintkezést. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának a szabályai is.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

Az idegen nyelvű kommunikáció során meghatározó jelentőségű a nyelvekkel, a nyelvtanulással, az idegen nyelveket beszélő emberekkel és a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra. Ugyanakkor az idegen nyelvvél való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el.

Fejlesztési követelmények

Az első idegen nyelvből a gimnázium 11. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála harmadik szintjére, azaz a B1+ B2 tudásszintre. Ez lehetőséget ad az intenzív készségfejlesztésre, a differenciált haladásra és az egyéni szükségletek figyelembevételére is. Megfelelő alapul szolgál emellett ahhoz, hogy a továbbiakban minden, ezen képzésben résztvevő tanuló eljusson a gimnáziumi tanulmányok végére (12. évfolyam) az emelt szintű érettségien előírt B2/C1 szintre, mivel az iskolánkba járó tanulók képessége és motiváltsága ezt lehetővé teszi.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés. Ugyancsak segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Értékelési rendszer:

Értékelési szempontok: minden készséget külön-külön értékelünk.

Az értékelés módjai:

- önértékelés (Portfolio)
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

A dolgozatoknál az értékelés a következőképpen alakul:

- 85-100 %: jeles
- 70-84%: jó
- 55-69%: közepes
- 40-54%: elégséges
- -39%: elégtelen

évfolyam	12.
heti óraszám	2

12. évfolyam

Éves óraszám: 64/év, 2/hét

Témakörök a 12. évfolyam számára	
Témakör	Kapcsolódási pontok
1. Utazás, turizmus <ul style="list-style-type: none">- nyaralás- utazási célpontok- közlekedési eszközök- kedvelt nyaralási cselekvések- országok, emberek, szokások, látványosságok- nyaralás itthon ill. külföldön, az idegenforgalom jelentősége	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben.</p> <p><i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.</p>
2. Ember és társadalom <ul style="list-style-type: none">- bűn és bűnhődés- kalandok- ünnepek, családi ünnepek, az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében- az öltözködés, mint a társadalmi hovatartozás kifejezése- a fogyasztói társadalom, reklámok- hasonlóságok és különbségek az emberek között- társadalmi viselkedésformák- női és férfi szerepek, előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i></p>
3. Jövőnk <ul style="list-style-type: none">- életünk a jövőben: életmód, környezetünk- a víz jelentősége	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás.</p>
4. Szórakoztató ipar <ul style="list-style-type: none">- művészetek- hírességek- zene, tánc, fesztivál, koncert- mozi, színház, előadások- sportolás, kedvenc sport, iskolai sport- szabadidősport, élsport, veszélyes sportok- extrém sportok	<p><i>Földrajz:</i> más népek kultúrái.</p> <p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene.</p>
6. Ép testben ép lélek <ul style="list-style-type: none">- orvoslás, gyógyítás- test és lélek harmóniája- fitness, sportok, edzés- alternatív gyógyászat- eutanázia	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők,</p>

	<p>betegségmegelőzés, elsősegély.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.</p>
<p>7. Az iskola</p> <ul style="list-style-type: none"> - saját iskolájának bemutatása - iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban - tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka - a nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága - iskolai hagyományok Magyarországon és külföldön - koedukáció - alternatív iskolák 	<p><i>oktatás, nevelés</i></p> <p><i>civilizáció</i></p>
<p>8, Gazdaság és pénzügyek</p> <p>Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.</p> <p><i>Matematika:</i> alpműveletek, grafikonok értelmezése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezszi, zsebpénz.</p>

Fejlesztés tartalma

Hallott szöveg értése

A tanuló képes:

- ismerős témákról szóló rádiós és televíziós műsorokat főbb vonalakban megérteni
- mindennapi helyzetekben zajló párbeszédet megérteni, a főbb információkat kiszűrni
- beszélők gondolatmenetét, érvelését, véleményét részleteiben is követni
- telefonbeszélgetéseket megérteni
- beszélgetések konkrét információit megérteni képek segítségével
- leírásokat megérteni
- egyszerű nyelvezetű filmeket megérteni
- ismerős témájú előadást megérteni
- szövegértési stratégiákat alkalmazni: ismeretlen szavakat kikövetkeztetni
- a szöveg megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni az egyes beszélők álláspontjára
- a szöveg megértésén túl a szövegkörnyezetből következtetni a beszélők érzelmeire és egymáshoz való viszonyára

Szövegfajták, szövegforrások:

- hosszabb használati utasítások,
- információk,
- instrukciók,
- előadások, beszédek, viták,
- interjúk, riportok,
- dalok,
- reklámok,
- időjárás jelentés,

- tévé- és rádióműsorok,
- filmek
- közérdekű bejelentések, közlemények
- utasítások (pl.: utcán, repülőtéren, pályaudvaron)
- beszélgetések, telefonbeszélgetések
- beszámolók
- általános érdeklődésre számot tartó témáról szóló ismeretterjesztő szövegek

Beszéd-készség (szóbeli interakció, összefüggő beszéd)

A tanuló képes:

- folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet
- felkészülés nélkül aktívan részt venni a társalgásban
- információt cserélni
- gondolatokat cserélni a beszélőpartnerrel
- gondolatait, álláspontját következetesen, folyamatosan kifejtani
- megvitatni ismerős témákat
- elmagyarázni álláspontját, világosan érvelni
- a megadott témákat általánosabb nézőpontból is tárgyalni
- ismerni a leggyakoribb kommunikációs forgatókönyveket
- lehetőségek közül mérlegelni (előnyök, hátrányok) és dönteni
- gondolatát, véleményét világosan kifejtani, példákkal alátámasztani
- folyamatosan és természetesen részt venni a különböző témájú társalgásokban
- udvariassági szokásokat ismerni és alkalmazni
- enyhe akcentusa ellenére természetes kiejtéssel, hanglejtéssel és normál beszédtempóban beszélni
- megnyilatkozni az érdeklődésnek megfelelő témákról
- gondolatait mélyebben, strukturáltabban, árnyaltabban kifejtani
- egy gondolat vagy téma lényegét kifejtani
- egy gondolat vagy téma mellett vagy ellen érvelni
- részletes élménybeszámolót tartani
- történetet elbeszélni
- előadást, prezentációt készíteni az adott témákban
- kompenzációs stratégiákat alkalmazni
- könyv, film cselekvéseinek összefoglalása, tartalom elmondása
- szóincsihiányosságát körülírással pótolni
- közlendőjét megfelelően bevezetni, kifejtani és lezárni
- önmagát ellenőrizni és korrigálni
- összehasonlítani fényképeket

Szövegfajták, szövegforrások:

- társalgás,
- megbeszélés,
- eszmecsere,
- tranzakciók,
- utasítások,
- viták.
- leírások, képleírások,
- témakifejtés (vizuális segédanyag alapján),
- érveléssor, előadás,
- projektek bemutatása,
- versek, dalszövegek

Olvasott szöveg értése

A tanuló képes:

- autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben a fontos és részinformációkat megérteni
- újságcikkekben a gondolatmenetet megérteni, követni
- véleményeket, érvelést követni
- a szerző álláspontjára következtetni
- a szerző ill. a szereplők érzéseire, érzelmeire következtetni
- hosszabb tájékoztató jellegű szövegeket (szórólapok, reklámok) megérteni
- az egyszerű szövegfajták felépítését felismerni és alkalmazni
- baráti és hivatalos leveleket megérteni
- a feladatelvégzéshez szükséges információkat kigyűjteni
- olvasási stratégiákat tudatosan használni

Szövegfajták, szövegforrások:

- utasítások (pl. feliratok, használati utasítások),
- tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfűzet),
- hagyományos és elektronikus levelek,
- újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport),
- internetes fórumok hozzászólásai,
- ismeretterjesztő szövegek,
- egyszerű irodalmi szövegek
- publicisztikai írások
- modern, szépirodalmi szövegek

Íráskészség

A tanuló képes:

- baráti levelet, e-mailt írni megadott szempontok alapján
- leíró fogalmazást írni (hely)
- történetet írni
- hivatalos levelet írni: pályázati levél
- véleményt kifejtő cikket írni (szerkesztőhöz írt levél)
- esszét írni (problémamegoldás)
- beszámolót írni (könyv, film)
- a megadott témákat általános nézőpontból is tárgyalni
- álláspontját viszonylag árnyaltan, érvelését rendszerezetten kifejteni
- a nyelvi eszközök széles skálájának változatos alkalmazásával, összefüggő, megfelelően tagolt, logikusan felépített szöveget létrehozni
- a nyelvtani struktúrákat, valamint a helyesírás szabályait rendszerszerű hibák nélkül, nagy biztonsággal alkalmazni

Szövegfajták, szövegforrások:

- hagyományos és elektronikus képeslapok, meghívók
- személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek,
- e-mailek vagy internes profilok.
- tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek;
- személyes információt, tény, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek,
- internetes bejegyzések;
- egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.
- egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék;
- rövid jellemzések.
- rövid leírások; jegyzetek;
- riportok, cikkek,
- esszék

- rövid személyes jellegű közlés (pl.: üzenet, naplóbejegyzés)
- magánjellegű vagy intézménynek szóló levél
- olvasói levél
- cikk (diák) újság számára

Kommunikációs eszközök: lásd 11. évfolyam.

Fogalomkörök: lásd. 11. évfolyam.

A kommunikációs eszközöket és fogalomköröket a diákoknak már készség szinten ismerniük kell.